

477. *Inst.* 3. Opus humanum a Christo procedens, est et manet creatum; ergo simpliciter finitum.

R. D. *Cons.* Ergo finitum physice est et manet C. moraliter N. Sed in hoc genere infinitum est, in quo nihil inconueniens; valor enim, et meritum sunt modi morales, qui excedere possunt perfectionem actus physicam, ut patet in humiliatione regis et subditi; licet enim sint ejusdem speciei physice; morali tamen æstimatione plurimum differunt.

Ex hactenus disputatis colligitur, Christum satisfacisse, meruisse, ut Deum hominem; quia ut Deus fuit principium *ut quod* satisfaciens; ut homo vero principium, scilicet elicitivum, *ut quo*.

ARTICULUS IV.

UTRUM CHRISTUS SIT MORTUUS PRO OMNIBUS OMNINO HOMINIBUS?

478. *Nota.* Ut præmisimus initio ingressus SECT. secundæ, Christum pro prædestinatis solum esse mortuum, non pro reprobis, doctrina fuit Calvini et Jansenii. Ne vero in præsentis controversia aberretur a scopo, sciendum, quæstionem non esse: utrum mors Christi sit sufficiens pretium pro omnibus omnino hominibus redimendis ac salvandis? hoc enim nemo negat. Quin hoc sensu verum esset dicere, Christum mortuum esse non pro omnibus solum hominibus, qui aliquando erunt; sed etiam omnibus possibilibus; imo angelis, dæmonibus, et damnatis; quia, cum mors ejus esset valoris infiniti, sufficiens fuisset ad redimendos illos omnes ac salvandos; sed quæritur: an de facto fuerit a Christo oblata et a Patre acceptata pro omnibus, nullo excepto, saltem quoad sufficientiam mediorum pro salute æterna? nec solum pro salute spiritali temporaria, ut eorum, qui ad tempus aliquod, intuitu mortis Christi, justificantur: quod posterius Jansenius non negavit.

479. *Dico.* Christus vera ac sincera voluntate pro redemptione, ac salute æterna omnium et singulorum, nè uno excepto, mortuus est, mortemque obtulit; ut gratias mereretur omnibus ad salutem æternam vere sufficientes. Ita sententia Catholica.

Prob. Ex S. SCRIPTURA. Ad Rom. 8. 3. Pater *pro nobis omnibus tradidit illum*. 1. ad Tim. 2. *Qui dedit redemptionem semetipsum pro omnibus*. 1. ad Tim. 4. 10. *Qui est Salvator omnium hominum, maxime fidelium*; ergo et infidelium, alioquin non *maxime fidelium*; neque etiam omnes fideles sunt prædestinati. 1. ad Cor. 8. 11. *Peribit infirmus in tua scientia, frater, propter quem Christus mortuus est*; ergo et pro illo mortuus Christus, quem Apostolus periturum dicit. Deinde frater ille est quicumque fidelis in fide infirmus; an dicent adversarii, quemcumque fidelem in fide infirmum esse de prædestinatorum numero? 2. ad Cor. 5. 14. *Si unus pro omnibus mortuus est; ergo omnes mortui sunt*; hic Apostolus ex eo quod Christus sit mortuus pro omnibus, probat omnes esse mortuos in Adamo; sed hæc S. Pauli argumentatio falsa esset, si Christus non esset mortuus pro omnibus, ut ait S. Aug. L. 6. cont. Julian. c. 4. n. 8. *Ex hoc enim probavit omnes mortuos esse, quia pro omnibus mortuus est unus. Impingo, inculco,*

infercio recusanti... unus pro omnibus mortuus est; ergo omnes mortui sunt. Vide quia consequens esse voluit, ut intelligantur omnes mortui, si pro omnibus mortuus est.

Dicunt Jansenistæ: 1º. Auctoritati S. Scripturæ satis consuli dicendo: Christum esse mortuum pro omnibus *in sensu accommodo*, h. e. pro generibus singulorum, licet non pro singulis generum. Vel 2º. Christum quidem mortuum esse pro singulis generum sufficienter: quatenus ejus mors sit sufficiens pretium in se, redimendis omnibus; non quod etiam illam pro singulis obtulerit. At

Contra 1º. est tum, quod hanc expositionem non admittant tres textus ultimi; postremus vero minime (vel enim pariformiter dicendum esset, omnes in Adamo mortuos esse, τὸ omnes sumendo accommode, quod non concedunt adversarii; vel dicendum, nullam esse Apostoli argumentationem); tum quod ratio sit penitus nulla ab obvio verborum sensu recedendi, torquendique ad illum Jansenistarum.

Contra 2º. est 1º. quod hac ratione dici possit, Christum pro dæmonibus neque mortuum esse; cum et his salvandis pretium mortis ejus fuerit sufficiens: at hoc aperte repugnat Scripturis. 2º. Quod particula *pro* ex communi usu causam finalem importet, propter quam aliquid fit, et *mori pro alio* idem sonat, ac in commodum ejus; atque ita sumat Jansenius ipse, L. 3. de Grat. Salvator. c. 22.

480. *Prob. II.* Ex CONCILIIIS. TRIDENTINUM Sess. 6. cap. 2. de Christo docet: *Hunc proposuit Deus propitiatorem per fidem in sanguine ipsius pro peccatis nostris; non solum autem pro nostris, sed etiam pro totius mundi.* Et cap. 3. *Etsi pro omnibus mortuus est; non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt; quia scilicet non omnibus applicatur.* Unde sic: Tridentinum docet, Christum mortuum esse pro omnibus eo sensu, quo id negabat Calvinus, contra quem agit: sed non negabat Calvinus, Christum mortuum esse pro omnibus in sensu accommodo; neque eo sensu, quod mors ejus fuerit pretium sufficiens redimendis singulis; hoc enim adhuc fatetur ex duce suo tota Calvini schola; sed quod pro singulis sincere obtulerit; ergo illud dicere intendebat Concilium.

Adde Concil. CARISIACUM I. quod cap. 4. contra Goteschalcum ait (Labh. t. 8. p. 57. E.): *Christus Jesus Dominus noster, sicut nullus homo est, fuit, vel erit, cujus natura in illo assumpta non fuerit; ita nullus est, fuit, vel erit homo pro quo passus non fuerit; licet non omnes passionis ejus mysterio redimantur, scilicet, ut etiam actu salvi fiant.*

481. *Prob. III.* Ex SS. Patribus. S. GREGORIUS Nazianzenus orat. 33. n. 9. *At ego ita priscorum hominum more, et philosophice affectus sum, ut unum idemque cælum omnibus commune esse existimem, communem item solis et hunc conversionem... et, ut adhuc majora proferam, communem rationem, Legem, Prophetas, ipsos Christi cruciatus, per quos omnes, citra ullam exceptionem instaurati sumus, qui eidem Adamo participavimus, atque a serpente in fraudem inducti, et per peccatum morte affecti, ac per celestem Adamum saluti restituit, atque ad vitæ lignum, unde excideramus, per ignominie lignum revocati sumus.* EUTHYMIUS hæc verba Matth. 20. 28. *Dare animam*

suam redemptionem pro multis, ita exponit: *Multis dicit nunc pro omnibus. Frequenter enim Scriptura dicit multos pro omnibus. Itaque pro omnibus tradidit animam suam; omnesque redemit: quanquam multi sua sponte in servitute remanserunt.* S. AMBR. serm. 8. in Ps. 118. n. 57. *Quomodo misericordiae Domini plena est terra, nisi per passionem Domini nostri Jesu Christi.... Plena est ergo terra misericordiae Domini, quia omnibus est data remissio peccatorum. Super omnes sol oriri jubetur; et hic quidem sol quotidie super omnes oritur. Mysticus autem sol ille justitiae omnibus ortus est, omnibus venit, omnibus passus est, et omnibus resurrexit: ideo autem passus est, ut tolleretur peccatum mundi. Si quis autem non credit in Christum, generali beneficio ipse se fraudat: ut si quis clausis fenestris radios solis excludat, non ideo sol non ortus est omnibus, quia calore ejus se ipse fraudavit: sed quod solis est, prerogativam suam servat: quod imprudentis est, communis a se gratiam lucis excludit.* S. LEO M. de Nativit. serm. 1. c. 1. *Dominus noster peccati mortisque destructor, sicut nullum a reatu liberum reperit, ita liberandis omnibus venit.* Et de Pass. serm. 6. c. 4. *Merito, priusquam traderetur, dixerat Dominus: Cum exallatus fuero, omnia ad me traham: id est, totam causam humani generis agam, et olim perditam in integrum revocabo naturam. In me omnis infirmitas abolebitur, in me omnis plaga sanabitur, etc.; in specie vero S. AUG. qui in Ps. 68. Enarr. 2. n. 11. de Juda proditore ait: Projecit pretium argenti, quo ab illo Dominus venditus erat, nec agnovit pretium, quo ipse a Domino redemptus erat. Lib. 2. de Symb. ad Catech. c. 8. Christum crucifixo alloquentem inducit: Videtis vulnera quae inflaxistis, agnoscitis latus quod pupugistis: quoniam et per vos, et propter vos apertum est, nec tamen intrare voluistis; similia habet de Herode ibid. c. 5. n. 12. Sed hi omnes praedestinati non erant. Insuper causam dat interitus, non quod Christus pro illis sufficienter non obtulerit; sed quod beneficio oblato uti noluerint. Idem in Ps. 95. n. 5. Venit Redemptor, et dedit pretium; fudit sanguinem suum, emit orbem terrarum. Queritis quid emerit? Videte quid dederit, et invenite quid emerit. Sanguis Christi pretium. Tanti quid valet? Quid, nisi totus orbis? Quid, nisi omnes gentes?.... pro toto dedit, quantum dedit. Et infra n. 15. Judicabit orbem terrarum in aequitate: non partem, quia non partem emit. Totum judicare habet, quia pro toto pretium dedit. Recole quae ex eodem contr. Julian. L. 6. c. 4. supra (n. 479.) retulimus. Cf. Petavium de Incarn. L. 13. c. 2. et P. Faure S. J. Enchiridion S. August. notis et assertionibus theologicis illustrat. annot. in c. 41-47.*

482. Prob. IV. Ex SS. PONTIFICIBUS. INNOCENTIUS X. et ALEXANDER VII. damnarunt hanc propositionem, inter Jansenianas ordine 3^{am}. *Semipelagianum est dicere, Christum pro omnibus omnino hominibus mortuum esse, aut sanguinem fuisse.* Censuram vero istam propositioni huic addidit INNOCENTIUS X. 1653. 31. Maii: *Falsam, temerariam, scandalosam: et intellectam eo sensu, ut Christus pro salute duntaxat praedestinatorum mortuus sit; impiam, blasphemam, contumeliosam, divinae pietati derogantem, et haereticam declaramus, et ut talem damnamus.*

Respondent Jansenistae. Etsi haereticum sit asserere, Christum mortuum esse duntaxat pro salute praedestinatorum; hiic tamen non sequitur, mor-

tuum pro salute aeterna reproborum; sed pro salute illorum vel aeterna, vel temporaria; si enim dicatur, quod pro temporaria eorum salute sit mortuus; sequitur, quod non solum pro praedestinatiis mortuus sit. Similiter verum manebit, Christum pro solis praedestinatiis mortuum non esse; si modo dicatur, mortuum eum esse pro salute aeterna aliquorum reproborum tantum, licet non singulorum.

Verum contra est 1°. quod nunquam fuerit controversum inter Doctores Catholicos et Jansenistas: mortuusne Christus esset pro reproborum salute temporaria, aut pro aeterna aliquorum duntaxat; sed an pro salute aeterna omnium; ergo et hoc definit Pontifex, ne, secus, impertinens fuisset definitio. 2°. Damnata fuit propositio in sensu intento a Jansenio, quemque in scriptis expresserat Jansenius, quod Christus tantum pro salute aeterna praedestinatorum sit mortuus; pro reproborum vero non magis, quam pro salute daemonum, L. 3. de Grat. Salvatoris c. 21.; ergo Ecclesia damnando illam propositionem definit, Christum esse mortuum pro salute reproborum; non temporaria, quod Jansenius concedit, ibid. c. 22. *pro his (reprobis) in tantum mortuus est, in quantum temporalibus quibusdam divinae gratiae effectibus exornandi sunt; sed aeterna, et quidem omnium; quia ita definit simpliciter, nullo excepto; et quoniam erit potior ratio pro uno reprobo, quam altero?*

Ratio demum est, quod systema Jansenii enervet spem Christianam, quae omnis est in pretioso sanguine ejus; si enim pro me illum non fuderit, quod me latet; nihil est, quod sperem.

483. Obj. I. Matth. 20. 28. *Filius hominis venit... dare animam suam, redemptionem pro multis.* Matth. 26. 28. *Hic est sanguis meus novi Testamenti, qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum;* ergo non pro omnibus.

R. 1°. N. Cons. quia per multos intelliguntur omnes, passim in Scriptura; quando omnes sunt multi, ut fatetur Jansenius ipse in Matth.; *multi potest significare omnes, quando omnes sunt multi.* Et recte; ita enim multos sumere solet Scriptura, ut ad Rom. 5. 15. *Unius delicto multi mortui sunt;* et tamen alibi ait: *In quo omnes peccaverunt,* ib. v. 12. Ac ibid. v. 18. eodem nunc multos pro omnibus sumi ait CHRYS. homil. 83. in Matth., THEOPHYL. in illum Matth. locum: *Pro multis dicit effundi: hoc est pro omnibus; sunt enim et omnes multi.* EUTHYM. supr. cit., ac praesertim S. AUG., cujus auctoritatem repudiare nequit Jansenius, L. 2. contra Julian. c. 175. op. imperf. *Non repugnant omnibus multi; quia ipsi omnes non pauci; sed multi sunt.* Et L. 20. de Civ. c. 23. n. 2.

R. 2°. Cum Doctore Angelico in Matth. cit. D. Ergo non pro omnibus quoad sufficientiam oblatis pretii N. quoad efficaciam et applicationem C. Si consideretur, inquit in c. 26. Matth., *sufficientia, ipse est propitiatio pro peccatis totius mundi; sed si consideremus effectum, minorem habet effectum, in iis nempe, qui non salvantur: et hoc ex culpa hominum.*

Inst. 1. Scriptura ad omnes non raro sumit pro multis strictae, sive pro magno numero ex collectione, aut aliquibus, ut 1. ad Cor. 15. 22. *Sicut in Adam omnes moriuntur; ita et in Christo omnes vivificabuntur;* ubi omnes non sumit pro singulis distributive; quia revera sic non vivificantur omnes; ergo.

R. N. Cons. Quia licet aliquando ita sumatur $\tau\delta$ omnes; non inde sequitur, ita ubique debere sumi; alioquin et sic sumi deberet pro aliquibus tantum, ad Rom. 5. *In quo omnes peccaverunt*, et alibi, quod falsum est. Igitur utrum $\tau\delta$ omnes sumere oporteat pro singulis distributive; vel pro aliquibus, in sensu accommo; id ex subjecta materia, et circumstantiis pensandum est; at vero in priore sensu, pro singulis distributive hic sumi debere, ex rationibus Conclusionis evincitur.

Inst. 2. Christus pro iis tantum est mortuus, ad quos fuit missus; sed non fuit ad omnes missus, Matth. 13. 24. *Non sum missus, nisi ad oves, quæ perierunt domus Israel*; ergo. Item, Christus restringit ipse mortem suam modo ad oves suas, modo ad fideles, et eos, qui sunt de Ecclesia sua, ut: *Animam meam pono pro ovibus meis*. Joan. 10. 13. *Excitari oportet Filium hominis; ut omnis, qui credit in ipsum, non pereat*. Joan. 3. 14. *Scipsum tradidit pro ea* (Ecclesia). ad Ephes. 5.; ergo.

R. D. M. Pro iis tantum, ad quos fuit missus tantum personaliter N. vel personaliter, vel per ministros C. At hoc sensu ad omnes missus est, cum suo nomine Apostolos miserit ad omnes mundi populos: *Euntes docete omnes gentes*. Matth. ult. Hinc cum se ad solos Israelitas missum dicat; limites missionis suæ personalis indicat ad prædicandum, miracula paranda.

Ad 2um. R. N. vel D. Ant. Mortem vel redemptionem restringit ad oves, fideles, vel electos, privative, cum exclusione cæterorum N. sine aliorum exclusione C. Licet in his locis de aliis silere videatur Scriptura; alibi tamen eos exprimit. Deinde, esto, quod aliquando Scriptura mortem Christi, vel redemptionem restringat ad solos electos, vel prædestinatos, loquitur tunc de redemptione quoad efficaciam et applicationem, vel efficaci, passiva, pro liberatione actuali alicujus; non vero de redemptione sufficienti, vel sumpta pro oblatione sufficientis pretii ad liberationem.

484. Inst. 3. Pro illis solis mortuus est Christus, pro quibus oravit: atqui pro solis prædestinatis oravit, Joan. 17. 9. *Non pro mundo rogo: sed pro his quos dedisti mihi*; ergo.

R. D. M. Pro illis mortuus est, pro quibus oravit semper N. pro quibus aliquando oravit C. Cum enim non una vice oraverit Christus, sed sæpius; potuit aliquando orare pro solis prædestinatis, aliquando pro hominibus omnibus, aliquando pro solis discipulis, oratione specialissima; et talis fuit illa Joan. 19. ut ex textu evidens est; ac proin cum Aug. Tr. 107. in Joannem dicat, orasse ibi Christum pro electis, intelligit electos Apostolos, non electos omnes. Unde cum dicitur: *non pro mundo rogo*, sensus est: nunc non ea ratione efficaci et speciali, qua modo pro discipulis meis rogo: vel, si quis nihilominus pro omnibus electis ibi Christum orasse velit, *non pro mundo*, h. e. hac oratione efficaci et speciali.

Cæterum pro aliis alio tempore oravit Christus, pro crucifixoribus suis, Luc. 23. 34. *Pater, dimitte illis; non enim sciunt, quid faciunt*; sed unde fidem facient adversarii, carnifices Christi omnes prædestinatos fuisse?

Si dicis: Si Christus orasset pro reprobis, exauditus fuisset; juxta illud Joan. 11. 42. *Pater.... sciebam, quia semper me audis*.

R. D. Si orasset ita efficaciter et absolute C. si non ita N. Nimirum

sicut in Deo duplex distinguitur voluntas: una absoluta, quæ semper impletur; altera conditionata, ex parte objecti, ut hominis, quæ non semper impletur; qualis est in Deo voluntas generalis antecedens salvandi omnes; quæ in Deo est voluntas, non signi tantum, sed beneplaciti, vera et seria, efficax etiam ex parte Dei in ordine ad media sufficientia; sed conditionata ex parte hominis; sic juxta S. Th. duplex oratio in Christo distingui debet: efficax et absoluta, quæ ex voluntate consequente; altera non efficax absolute, et conditionata, quæ ex voluntate antecedente profluit. Prior oratio semper impletur; non altera, ex defectu et culpa hominis; sicut in Deo voluntas antecedens salvandi omnes, non impletur semper ob culpam hominum; licet impleatur semper voluntas absoluta consequens, quæ prædestinatos salvos vult. At priori oratione pro electis; altera pro reprobis oravit.

Inst. 4. Juxta S. Aug. Lib. 21. de Civ. c. 4. n. 31. *Si de aliquibus ita (Ecclesia) certa esset, ut qui sint illi, etiam nosset, qui licet adhuc in hac vita sint constituti, tamen prædestinati sunt in æternum ignem ire cum diabolo; tam pro iis nec oraret, quam nec pro ipso* (diabolo). Atqui Christus perfecte et certo sciebat, quinam essent prædestinati ad ignem; ergo neque ipse pro iis oravit.

R. 1°. Fatentibus adversariis, Deus voluntatem habuit salvandi angelos omnes; quorum tamen magnam partem certo sciebat mittendam esse in ignem; at si hoc certo sciebat, quomodo vere ac sincere eos salvos voluit?

R. 2°. D. M. Non oraret pro iis oratione absoluta, ac reprobationem jam supponente C. oratione conditionata et antecedente reprobationem N. Sic concessa min. D. Cons. Neque Christus pro iis oravit oratione absoluta, eorum damnationem consequente et supponente C. conditionata, et eorum damnationem antecedente N.

S. Doctor eo loco contra illos disputat, qui putabant in judicio extremo sanctos angelos simul cum sanctis reliquis oraturos pro damnandis et angelis et hominibus, ac tandem propter sanctorum preces reis parcendum esse. Quem errorem rejicit S. Aug. ex eo quod nequidem jam Ecclesia, si certo sciret quinam reprobi sunt, non magis pro his salvandis oraret, quam pro diabolo: oratione scilicet, quæ ex voluntate absoluta et consequente, ac supponente eorum reprobationem profueret, quaque vellet iis dari veniam, qua reprobis, et supposita eorum impœnitentia finali. Eodem modo neque Christus oravit pro reprobis, scilicet consequenter ad eorum impœnitentiam finalem ac reprobationem, ut iis, qua talibus, daretur gratia se a damnatione, quam incurrisissent, liberandi.

Verum non ideo simul negat S. Aug., quod oraret pro iis oratione, quæ sequitur ex voluntate generali et antecedente eorum salutis. Quin hoc potius ibid. affirmat; docet enim nunc Ecclesiam orare pro singulis, reprobis non exceptis, ex duplici causa; 1°. quia hæc vita est tempus pœnitentiæ salutaris; 2°. quia nescit, quinam reprobi sint. Licet vero jam deficeret hæc ratio secunda; manet tamen adhuc prima.

Neque dicas: Ecclesia sciret in illa hypothesi, orationem suam exaudiendam non esse; ergo imprudenter oraret. Nam

R. N. Cons. Licet enim non semper concedendum sit, quod rogamus; non ideo oratio imprudens est; sic numquid Christus pro omnibus inimicis oravit? licet sciret, non omnes salvandos, ut ait Aug. serm. 4. de Sanctis

(al. 382. n. 2.) Item, ut transiret ab eo calix passionis; licet non transiretur sciret, ut idem Aug. ait, nosque ea in re Christum sequi vult epist. 121. ad Probam (al. 130. n. 26.) Sic Spiritus sanctus 1. ad Tim. 2. 4. per Apostolum jubet, *feri obsecrationes, orationes, postulationes, gratiarum actiones, pro omnibus hominibus, pro regibus, etc. Hoc enim bonum est, et acceptum coram Salvatore nostro Deo*; licet Spiritus sanctus noverit, itemque Christus, quinam ex his reprobi sint. Et ratio est: quia oratio pro aliis profuit ex charitate, quæ se extendit ad omnes, adhuc capaces beatitudinis, eamque illis precatur generaliter; de cætero abstrahit, illamne consequantur, vel non.

Potuit igitur orare Christus pro reprobis, non ut mutaret Deus latam in eos damnationis sententiam, ob eorum impœnitentiam finalem prævisam; sed ut conferret ipsis sufficientes gratias ad salutem, si iis uti vellent; hocque sensu pro reprobis oravit, et mortuus est, ut sic inexcusabiles essent.

485. *Obj. II.* Juxta S. Aug. 1°. *Non perit unus ex illis, pro quibus mortuus est Christus.* epist. 102. ad Evod. (al. 169. n. 4.) ac proinde Judam eorum numero excludit, Tr. 53. in Joan. n. 7. *Præmisit* (Christus) *obsequia non solum eis pro quibus erat subiturus mortem; sed etiam illi qui fuerat eum traditurus ad mortem.* 2°. Juxta S. Aug. in variis locis, soli illi sunt redempti, qui reipsa salvantur; unde et L. 2. de Symb. ad Catechum. c. 8. n. 17. Christum inducit loquentem: *Qui non estis redempti pretio mei sanguinis, non estis mei.*

Ad 1^{am}. R. D. Non perit ex illis unus, pro quibus mortuus est efficaciter et voluntate speciali C. pro quibus voluntate generali antecedente, quoad sufficientiam N. Sed ab his Judas non excluditur.

Ad 2^{am}. R. D. Soli illi sunt redempti redemptione completa, in actu secundo, efficaci, quoad actualem perceptionem fructus ex redemptione C. soli etiam quoad sufficientiam, quatenus ex redemptione nulla reprobis provenissent media, quibus et ipsi salvari potuissent, si voluissent N.

486. *Obj. III.* Synodus VALENTINA III. anno 855. Can. 4. (Labb. t. 8. p. 137.) damnat capitula Carisiaca, quorum quarto definiebatur, Christum passum esse pro omnibus, definitque erroneum esse asserere, Christum mortuum esse pro impiis, qui a mundi exordio usque ad passionem Domini in sua impietate mortui sunt. Deinde eadem de causa damnat syllogismos Scoti Erigenæ; ergo. *Conf. 1.* Concilium LINGONENSE anno 859. confirmavit Canones Valentinus contra capitula Carisiaca, excepta tantum censura, quam Valentini Præsules Can. 4. tulerant contra citata capitula; retenta tamen censura contra syllogismos Scoti Erigenæ (Labb. ibid. p. 690.); ergo. *Conf. 2.* Eadem etiam ecclesiæ Lugdunensis mens fuit, quæ Synodi Valentini; Libro enim de tenenda veritate Scripturæ multis exagitat capitula Carisiaca; ac præsertim in capitulo 4. Carisiaco reprehendit hanc ejus propositionem: *Quod nullus hominum fuit, est, vel erit, pro quo Christus passus non fuerit.* Deinde Christum pro omnibus fidelibus docet esse mortuum; non tamen pro infidelibus, qui in sua infidelitate morituri sunt.

R. D. Ant. Valentina Synodus damnavit capitula Carisiaca errore facti, quo putaret, Patres Carisiacos adhæsisse vel favisse errori eorum, qui

contendebant, *infideles in sua impietate mortuos ex pœnis inferni, Christi passione, fuisse liberatos C. secus N.* Constat inde, quod Valentini Patres, errore cognito (quod factum quidem in ipso Lingonensi Concilio), expunxerint censuram a se in Syn. Valent. latam. Quin tam Synodi Carisiacæ, quam Valentini Patres postea in TULLENSI Synodo, eodem adhuc anno 859. ex 12. Galliæ provinciis habita, Valentinus Canones, expuncta censura, tandem admiserunt; sicque tam Carisiaci, quam Valentini Canones approbati sunt, ut conformes doctrinæ AUGUSTINI. Quo facto constat capitulis Carisiacis Canones Valentinus non esse contrarios, hosque de damnatis, qua talibus, ex damnatione liberandis agere. Ex his patet Resp. *ad Conf. 1^{am}.*

Ad Conf. 2^{am}. R. Permisso interim, quod opera de tenenda veritate, et de tribus epistolis sint veri ecclesiæ Lugdunensis fœtus; hæc illud intendebat: Christum pro impiis, ante Christi passionem in sua impietate mortuis, ac jam damnatis, liberandis nequaquam fuisse mortuum; nam in alio sensu pro reliquis hominibus omnibus mortuum fuisse Christum, longa oratione docet Ecclesia celebris in L. de tribus epistolis cap. 14. et seqq.

Porro, quia Scripturæ textus, quibus Christus pro omnibus asseritur mortuus, possunt dupliciter exponi: 1°. Pro solis fidelibus quoad efficaciam, ut saepe Aug. facit: 2°. Pro singulis quoad sufficientiam, ut PATRES alii; reprehendit quidem Patres Carisiacos, quasi minus caute, cum prioris expositionis injuria, posteriorem visi essent definivisse.

Dixi: *permisso, quod sint ecclesiæ Lugdunensis, etc.*; id enim a multis negatur, nec sine solido fundamento; nam 1°. septem circiter seculis post ea tempora, scilicet anno 1566., primum acceperunt nomen, quin sciatur a quo, quove ex fundamento, Ecclesiæ Lugdunensis; cum vero primo prodirent, nullius auctoris nomen gerebant, teste HINC MARO in epist. nuncup. ad Carolum regem. Unde et ab HINC MARO ceu supposititia opera rejecta. 2°. Quia multum differunt a sensu Ecclesiæ Lugdunensis circa *Gotteschalci* errores, quem referunt concordantes ejusdem Ecclesiæ scriptores primarii: AMOLO Archiepiscopus Lugdunensis in epist. ad *Gotteschalcum*: item FLORUS diaconus in refutatione *Scoti Erigenæ*, aliique.

Nicolaum I. vero Pontificem damnasse capitula Carisiaca prorsus falsum est. Subiratus quidem HINC MARO, qui Conc. Carisiacum convocaverat, NICOLAUS fuit; sed propterea tantum, quod cum involasse in jura Apostolicæ Sedis putaret; non ob capitula ibidem edita, velut hæc erronea essent. Quin capitulum quartum de sanguine Christi pro omnibus fuso confirmavit teste PRUDENTIO TRICASSINO, quæ PRUDENTII verba HINC MARUS refert epist. 27. ad Egilonem Senonensem.